

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

20 Mayıs 2021

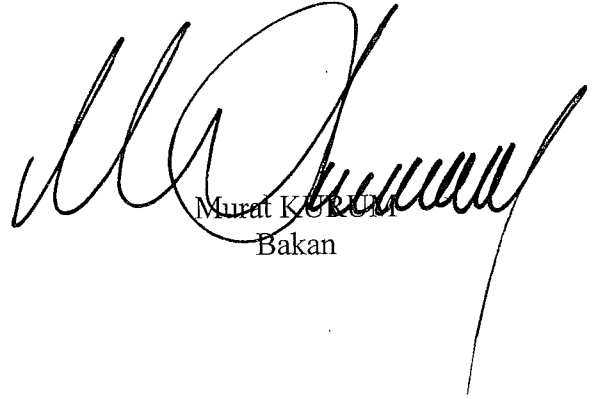
Sayı :30824082-610 955328
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURBAN
Bakan

EK:

-Liste (7 Sayfa)

-Cevap Yazısı (55 Adet, 133 Sayfa)

7/41406 G.K.106	7/43222	} G.K.126	7/43817-7/43818	} G.K.136
7/41711 G.K.109	7/43224-7/43225		7/43820	
7/42148	7/43326		7/43825-7/43828	
7/42156 } G.K.112	7/43429-7/43430	} G.K.128	7/43966-7/43968	} G.K.137
7/42164 }	7/43432-7/43433		7/43972	
7/42731 G.K.119	7/43435-7/43436		7/44176	
7/42841 } G.K.121	7/43440	} G.K.139	7/44271	
7/42843 }	7/43580-7/43584 G.K.129		7/44276	
7/43026-7/43027 } G.K.123	7/43638 G.K.131		7/44315 } G.K.142	
7/43029	7/43708 } G.K.134	7/44438 }		
7/43036-7/43041	7/43713	7/44505-7/44506 G.K.1		
7/43160 G.K.125				

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
TBMM 7/41711 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

7/41711
G.K.109

SORULAR

Dünyanın en önemli sorunlarından biri küresel iklim değişikliğidir. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 5. Değerlendirme Raporunda küresel iklimdeki ısınmanın olağandışı olduğu, atmosfer ve okyanusların ısındığı, kar ve buz miktarlarının azaldı, ortalama deniz düzeyinin yükseldiği ve sera gazlarının atmosferdeki birikimlerinin arttığı bu nedenle dünyanın büyük risk altında olduğu belirtilmiştir. Raporda ayrıca, 1901-2011 yılları arasında küresel sıcaklıklarda yaklaşık 0.9°C artış görüldüğü, ortalama yüzey sıcaklıklarının sanayi devrimi öncesine göre 2°C yüksek olduğu, son buzul arası dönemde, deniz seviyelerinin bugünkünden en az 5 ve en fazla 10 metre daha yüksek olduğu, iklim değişikliği ile mücadele için kapsamlı önlemlerin alınmaması durumunda kasırgaların, kuraklıkların artacağı, deniz seviyelerinin yükseleceği belirtilmiştir.

Türkiye, küresel iklim değişikliğinin etkisi altındadır. İklim değişikliği nedeniyle seller, fırtına, beklenmedik hava olayları, kuraklık ya da aşırı yağış, orman yangınları sıklıkla meydana gelmektedir. İklim değişikliği dünya genelinde olduğu gibi iklim krizine dönüşmüştür. Akdeniz Havzası'nda gerçekleşecek 2°C'lik bir sıcaklık artışı nedeniyle beklenmeyen hava olayları, orman yangınları, biyolojik çeşitlilikte ve tarımda verim kaybı oluşmaktadır. Kıyılarında deniz seviyesinin yıllık 6 mm civarında yükselmiş, deniz suyu sıcaklığı artmış ve sıklıkla yağışlar meydana gelmeye başlamıştır. Özellikle dolu yağışı ekonomik olarak da mağduriyetler yaratmaktadır. İç Anadolu bölgesinde artan kuraklık tarıma ve yeraltı su varlıklarına zarar vermektedir. Konya ovasında oluşan obruklar buna örnek verilebilir. Karadeniz Bölgesinde her yıl yaşanan sağanak yağışlar sonucunda sel ve heyelanlar meydana gelmekte, onlarca kişi yaşamını yitirmektedir. 2002 yılında Rize'de, 2005 yılında Rize ve Trabzon'da, 2009 yılında Artvin'de, 2010 yılında Rize'de, 2012 yılında Samsun'da, 2015 yılında Artvin'de, 2018 yılında Ordu'da, 2019 yılında Trabzon'da, 2020'de Rize ve Giresun'da şiddetli yağışın ardından sel ve heyelanlar meydana gelmiştir. Karadeniz Bölgesinde hidroelektrik santrallerin, madencilik faaliyetlerinin de bu felaketlere etkisi çoktur. En son İzmir'de yaşanan aşırı yağışlar da iklim değişikliğinin etkilerini ortaya koymuştur.

Karadeniz Bölgesinde yaşanan sel felaketinden sonra, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 12 Temmuz 2019 tarihinde Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planını yayınlamıştır. Planda; mekansal strateji planı ve bütün ölçeklerdeki mekansal planlar iklim değişikliği parametreleri dikkate alınarak hazırlanacağı, Trabzon, Rize, Ordu, Giresun, Artvin ve Samsun illeri öncelikli olmak üzere dere yataklarında yer alan binalar tespit edilecek ve uygun alanlar için kamulaştırma ve taşıma süreci planlanacağı, yüksek heyelan riski bulunan bölgelerde yer alan binalar tespit edilerek uygun alanlara taşınacağı, bu bölgelerde inşaat faaliyetlerine izin verilmeyeceği, dere yataklarının doğal yapısının bozulmaması için bölgede faaliyet gösteren tesislerde denetimlerin sıklaştırılacağı, atıkların dere yataklarında ilave yük oluşturmaması için bölgede atık yönetimi ve sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılacağı ve Devlet olarak, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini en aza indirmek için tüm kurum ve kuruluşlarla etkin çalışma yapılacağı bildirilmektedir. Ayrıca Karadeniz'deki iklim değişikliğine bağlı afetleri azaltmak için yapılmış olan eylem planının Türkiye'nin tamamı için de uygulayacağı açıklanmıştır.

Bu bağlamda;

1- Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı uygulamaya konulmuş mudur? Bu plan dahilinde Karadeniz Bölgesinde ne gibi çalışmalar yapılmıştır?

2- İklim değişikliği eylem planının Türkiye'nin tamamında uygulanacağı açıklanmıştı. Karadeniz Bölgesi'nden başka hangi bölgeler için iklim değişikliği eylem planı hazırlanmıştır? Hazırlandı ise bu planlar kamuoyu ile paylaşılacak mıdır? İklim değişikliği ile mücadele için ne gibi somut adımlar atacaksınız?

3- Türkiye genelinde, HES'lerin, enerji ve maden yatırımlarının, yeni yapılaşma alanlarının, sanayi tesislerinin iklim değişikliği üzerinde etkilerinin dikkate alınması için Bakanlık olarak çalışmanız var mıdır? Bu konuda ilgili Bakanlıklar ile işbirliğiniz var mıdır?

4- Türkiye genelinde iklim değişikliği ve kuraklığın arıtma ve hayvancılığı verdiği zararların giderilmesi için Tanım ve Orman Bakanlığı ile işbirliğiniz var mıdır?

5- Türkiye 2004 yılında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine ve 2009 yılında Kyoto Protokolüne taraf olmuştur. Hükümetiniz taraf olduğu bu anlaşmalardaki yükümlükleri yerine getirmekte midir?

6- 2015 yılında Paris'te iklim konferansı toplanmış ve bu toplantıda üzerinde uzlaşmaya varılan metinler 22 Nisan 2016 yılında aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 175 ülke tarafından imzalanmıştır. Paris İklim Anlaşması, küresel sıcaklıklardaki artışı 1.5 °C'nin altında tutmanın önemini ortaya koymuştur. Türkiye Paris İklim Anlaşmasını neden onaylamamıştır? Anlaşma ne zaman onaylanacaktır?

CEVAP

1- Karadeniz Bölgesi'nin iklim değişikliğine karşı direncinin artırılması amacıyla, bölge ve şehir ölçeğinde ele alınması gereken eylem ihtiyaçlarının tespit edilerek çözüm önerilerinin belirlenmesi doğrultusunda Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı hazırlanarak, 12 Temmuz 2019'da Sayın Bakanımız Murat KURUM tarafından açıklanması akabinde uygulamaya konulmuştur. Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planının yanı sıra Bakanlığımız tarafından ayrıca Karadeniz Bölgesi Valiliklerine ve Karadeniz Bölgesi Belediyelerine 13 maddelik 02.08.2019 tarihli ve 181888 sayılı 2019/13 Nolu Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Önlemleri Genelgesi iletilmiştir.

Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı Eylem planı kapsamında başlıca;

- İklim değişikliğine uyumlu yapılaşma,
- Bölgede dere yataklarında yer alan binaların tespit işlemleri,
- Bisiklet kullanımını teşvik edecek projelerin hayata geçirilmesinin kolaylaştırılması, araç kullanımının daha az seviyede tutularak hava kirliliğinin azaltılması çalışmaları,
- Bölgede enerji verimli, iklim duyarlı ve ekolojik özellikli yerel yapı malzemelerinin kullanımı özendirilmekte ve yaygınlaşması amacıyla tip proje çalışmaları,
- Binalara Enerji Kimlik Belgesi verilmesi çalışmaları,
- Atıkların dere yataklarında ilave yük oluşturmaması için bölgede atık yönetimi ve sıfır atık uygulamaları çalışmaları,
- Yüksek heyelan riski bulunan bölgelerde yer alan binaların tespit işlemleri,
- Dere yatakları üzerinde faaliyet gösteren toplam tesislerde çevre denetimleri,
- Riskli yapılarda yaşayan vatandaşlarımızın bir an evvel tahliyesinin sağlanması amacıyla yeni yerleşim yerlerinin tespit edilmesi çalışmaları,
- Ekolojik koridorların belirlenmesi çalışmaları,
- Atlas ve Coğrafi Veri Havuzu üzerinden gerekli coğrafi veri paylaşım çalışmaları yürütülmektedir.

2- Türkiye'nin 11. Kalkınma Planı'nda Çevrenin Korunması başlığı altında yer alan "İklim değişikliğine uyumun sağlanması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bölge ve şehir ölçeğinde ihtiyaçlar tespit edilerek çözüm önerileri belirlenecek, başta Karadeniz Bölgesi olmak üzere 7 Bölgemiz için İklim Değişikliği Eylem Planları hazırlanacaktır." hedefi doğrultusunda Bakanlığımızca başlatılan Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planı çalışmaları Bakanlığımız koordinasyonu ve teknik desteğiyle gerçekleştirilerek tamamlanmış olup Bakanlığımızca hazırlanan "Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planları" 17.02.2021 tarihinde gerçekleşen İklim Değişikliği Çalıştay Sonuç Bildirgesi Programında Bakanımız Sayın Murat KURUM tarafından açıklanmıştır. Coğrafi bölge özelinde hazırlanan eylemler kapsamında çalışmalar yürütülmektedir.

3-Hidroelektrik enerji santralleri ve maden yatırımları Başkanlığımız görev alanında bulunmadığından ilgili birimlerce cevaplanması gerekmektedir.

4- Türkiye'de iklim değişikliği politikalarını yönlendiren üst düzey bir karar verme mercii olarak görev yapmakta olan kurul İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu (İDHKK)'dur. Kurul iklim değişikliği ile mücadele etmek için azaltım ve uyum konularında kamu kurumları ve hükümet dışı kurumlarla beraber, ulusal ölçekte ihtiyaç duyulan raporları hazırlamak/hazırlatmak, sunmak ve projeler geliştirmek ve uygulamak/uygulatmakla yükümlüdür. Kurul üyesi olan Tarım ve Orman Bakanlığı ile iklim değişikliği ile mücadele kapsamında paydaş çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

5- Ülkemiz, 2004 yılında taraf olduğu Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında; İklim Değişikliği Ulusal Bildirimi, İki Yıllık Raporu ve Sera Gazı Envanteri sunma yükümlülüklerini yerine getirmektedir. Bu çerçevede; İklim Değişikliği Yedinci Ulusal Bildirimi 26 Aralık 2018 tarihinde, Dördüncü İki Yıllık Raporu 27 Aralık 2019 tarihinde ve Sera Gazı Emisyon Envanteri ise 31 Mart 2021 tarihinde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekreteryasına sunulmuştur. Ayrıca, Ülkemiz 2009 yılında taraf olduğu Kyoto Protokolü'nün Ek B listesinde yer almadığı için herhangi bir azaltım taahhüdü vermemiş olup dolayısıyla Protokol kapsamında yükümlülük üstlenmemiştir.

6- Türkiye' nin Paris Anlaşması' nın uygulanmasına yönelik sorunlarla karşılaşma konusunda derin endişeleri vardır. Paris Anlaşması müzakereleri süresince ve sonrasında, Ülkemiz Ek 1 listesinden çıkmaya ilişkin tutumunu net bir şekilde ortaya koymuş ve herhangi bir Taraf ülke tarafından itiraz gelmemiştir. Ancak, Türkiye'nin tüm çabalarına rağmen, Ülkemizin özel koşulları ne Paris Anlaşması' na ne de COP 21 (21. Taraflar Konferansı) kararlarına yansımamıştır. Bununla birlikte Türkiye, gelişmekte olan bir ülke olarak Paris Anlaşması' nı imzalamıştır ve bu iyi niyetinin açık bir göstergesidir. Adil ve doğru bir konumda olmak, Türkiye için uzun süredir öncelikli bir konu olmuştur. İsteğimiz, Türkiye' nin Sözleşme'nin Ek 1 listesinden çıkarılarak küresel iklim değişikliği çabalarına daha fazla katkıda bulunmasını sağlayacak olan adil bir konumda olmasıdır. Dolayısıyla, ifade edilen konularda gerçekleşecek ilerlemeler doğrultusunda Anlaşma'ya taraf olup olmama hususu gözden geçirilmeye devam edilecektir.